

● SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLAM
ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

Cahid BALTACI

● YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

İsmail L. ÇAKAN

BU SAYIDA

TEŞHİS	İslâm MEDENİYETİ
TEZ VE ANTİTEZ MÜCADELESİ	Mehmed AYDIN
İSLÂM'DA HARAM VE HELÂL MANTIĞI	Celâl YENİÇERİ
EBU BEKR EŞ-ŞİBLİ	Dr. A. Subhi FURAT
İSLÂMÎ TÜRK EDEBİYATINDA TEVHİD MÜNACÂT VE NA'TLER	Dr. Neclâ PEKOLCAY
BİR NESİL BEKLİYORUZ (Şiir)	İsmail Bayram
MEDİNE'DE BİR TÜRK KÜTÜPHANESİ	Mustafa BİLGE
RUBÂİ (Şiir)	Dr. Cahid ÖNEY
EL-HALVÂİ ABDUL-AZİZ ...	Av. Dr. Y. Z. KAVARCI
YA RASULELLAH (Şiir) ...	Mustafa BAYBURTLU
BOYKOT VE İŞGALLERİN ARDINDAN	Sabri AKDENİZ
ALLAHİMA (Şiir)	Cemal Tarık KUTLU
TEKLİF	Dr. Mehmed ERÖZ
DİNİ MEFKÜRENİN KIYMET VE KUDSİYETİ	Av. Süleyman AKYAZI
ALLAH'IM	Hayrunnisa ÇİĞDEM
SUALLERE CEVAPLAR	Gazi MERT
İSLÂMİN ÜSTÜNLÜĞÜ	Arif ERKAN
BAŞ VE MÜSLÜMAN	M. Said ÇEKMEGİL
SAĞIR SULTAN	Hilmi KURTULUŞ
VATAN TOPRAĞI (Şiir) ...	S. Arif EMRE
EĞİTİM VE SİNEMA	Ali EMİROSMANOĞLU
FİLM HİKÂYESİ YARIŞMASI	İslâm MEDENİYETİ
MİLLÎ MÜSİKİMİZİ NASIL KURTARIRIZ	Edip ÖZİŞİK
MİLLETLERİN TAKLİDİ ...	İ. Semahaddin CEM
HAREKETİN HİKMETİ	Hasan AKTUŒ
HABERLER	İslâm MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/2
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K. : 1315

SİRKECI

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara: T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı: Mehmet KARAMAN
Kayseri: T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı: İmdat N. NURSAÇAN
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başk. : Orhan ÇETİN

TEKNİK KADRO

Sekreter : Erdoğan ATAK
Ressam : Gürbüz AZAK
Dizgi ve Baskı : F A T İ H M A T B A A S I — İSTANBUL
Yıl : 2 — Sayı: 15
Basıldığı tarih : 15 Ekim 1968

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 25 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 12,5 TL.
Öğrencilere: Yıllık 20 TL.
» 6 aylık 10 TL.
Yabancı memleketlere posta
ücreti ilâve edilir.

Bir sayısı: 250 Kuruş.

İLÂN TARİFESİ

Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Tek renk: 2.000 TL.
İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.
Tek renk: 1.000 TL.
Renkli ilân sahifesi :
Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

Mûsikî

**Millî Mûsikîmizi
nasıl kurtarıyoruz ?****OKULLARIMIZ****Edip OZİŞİK**

Millî musikimizin çeşitlenmesi bakımından, gençliğin yetiştiği okullardaki musiki hareketleri pek önemlidir. Muhtelif kademe ve derecedeki okullarımızda «folklor» musikisi yanında, «klâsik» Türk musikisi de öğretilmeli, polifonik Türk musikisi çalışmalarına yer verilmek suretiyle yarının büyüklerinin millî musikimizi daha çok sevmeleri ve anlamaları imkânı sağlanmalıdır.

Genel Musiki Tarihi ile birlikte «Türk Musikisi Tarihi» de öğretilerek Türk Musiki Dehâları örneklerle tanıtılmalıdır.

Akademik musiki kültürü Güzel Sanatlar Akademisi'nin Musiki Bölümü'nde bütün detaylarıyla verilmelidir. Güzel Sanatların kraliçesi olarak tavsif ettiğimiz musikiden tek kelimenin bahsedilmediği bir Akademiye Güzel Sanatlar Akademisi demenin ne kadar doğru olacağını tartışmak dahi fuzulidir.

Kanaatimizce bağımsız bir Türk Musikisi Akademisi'nin kurulması isabetli olacaktır.

Millî Eğitim bünyesine girmeyen Özel Musiki Okullarının kurulup faaliyete geçmelerini takdirle kaydediyoruz. Yarının musiki ordusuna eleman verecek olan bu okulların, meçhûl kıymetlerin ortaya çıkmasında büyük rolü olacağı şimdiden söylenebilir.

Okulda musiki, musiki okulu ne kadar önemli ise uygulanacak METOD meselesi de o kadar önemlidir. Bu «ortak metod» işini Konservatuvarlar ve oradan yetişecek elemanlar halledeceklerdir.

Şu gerçeği bir kere daha açıklayalım ki musiki meselelerimiz ne dağ başlarında, ne de meyhane ve gazino köşelerinde değil, ancak okullarda çözüm imkânına kavuşabileceklerdir.

DERNEKLERİMİZ :

Türkiye Müzikseverler Derneği'nin ele alacağı birçok dâvalar onun kuruluşunu beklemektedir. Musikinin teknik ve ya estetik konularıyla ilgilenenlerle millî musikimize hizmet ide-

alinde olanların kuracakları bu derneklerin —birlik-ten kuvvet doğacağı düşünülünce— ne derece faydalı işler başarabilecekleri izahtan vârestedir.

Daha çok bölge kurumları olan bu derneklerin millî musikimizin çeşitlenmesine yapacakları direkt veya endirekt yardımlar asla küçümsenmemelidir.

SENDİKALARIMIZ :

Millî musikimizi çeşitlendirmek konusunda musiki sendikalarının endirekt tesirleri olacaktır.

Bu arada Türkiye Bestekârlar Birliği'nin kanunî kuruluşu ile musiki dâvamıza önemli hizmet fırsatları doğması tabii olduğunu ilâve edelim.

PLÂK ŞİRKETLERİMİZ :

Millî musikimizin gelişmesinde plâk şirketlerimizin tutumları özel bir önem taşımaktadır. Memnulukla müşahede ediyoruz ki plâk şirketlerimiz son yıllarda elde ettikleri başarılarla mutlu bir gelişmenin içindedirler. Her gün yeni yeni plâk fabrikalarının kurulması ve plâk şirketlerinin artması ümit verici bir manzardır. Tek kelime ile, plâk endüstrisi tempolu adımlarla ilerlemektedir. Toplumumuzun ilgi ve sevgisinin artması Türk Musikisi plâklarının —eski ile kıyas edilemeyecek derecede— satışlarının da artmasına âmil olmuştur.

Ancak, bu endüstriyel hacimleşme yanında, çıkarılan plâkların gerek kalite, gerek icra bakımından mükemmeliyetlerinden bahsetmek mümkün değildir.

Satışa arz edilen plâkların yarısından fazlasını folklor musikisi eserleri teşkil etmektedir. Folklor musikisi eserlerinin yüksek nisbetini oldukça düşündürücü bulmakla beraber, hayra yormak uygun düşecektir.

Folklor veya şarkı musikisi olsun plâğa alınan eserlerin seçiminde isabetli hareket edilmekte olduğu iddia edilemez.

Umumî olarak plâkçılığımızda tenkide uğrayan hususlar şunlardır:

a) Kaliteli eserler seçimi fikri henüz yerleşmemiştir. Halk çoğunluğunun tuttuğu veya tutacağı noktasından hareket edilerek piyasaya eser çıkarılması; bu işlere sadece «ticarî» gözlükle bakıldığı, sanat ve güzellik ölçülerine itibar edilmediği hakkındaki görüşü doğrulamaktadır. Her ne kadar plâk şirketleri, kuruluşları bakımından, sırf ticarî müesseseler sayılabilirlerse de gördükleri âmme hizmeti bakımından millî musikimize faydalı bir tutuma sahip olmalarını beklemek Türk musikiseverlerinin tabii bir hakkıdır. Plâkçılarımız kaliteli eserleri seçmekte şüphesiz tamamen hürdürler ama millî musikimize fayda yerine zarar verecek eserleri baştaçı etmeleri, bu yolda reklâm ve rekabet kampanyalarını genişletmeleri de hoşgörülükle mütalâa edilemez.

Burada bir soru soralım: Acaba plâkçılarımız, gerçekten kaliteli eserleri, gerçekten kaliteli icralarla plâk haline getirdiler ve yayma ve tanıtma hususunda gerekli reklâmdan kaçmadılar da gerçekten hüsrana mı uğradılar? Bazı plâkların satışlarının düşük olma sebebi —diğer faktörler hesaba kalmaksızın— ne dereceye kadar seçilen eserlerin kaliteli (!) olmalarına bağlanabilir ve bu gibi başarı-azlıkların nisbeti yüksek midir?

Kanaatimizce bu suale kimse açık bir cevap verecek durumda değildir. Her halde bazı eserlerin plâklarının satışında başarıya ulaşamamış olmasının ana sebebi hiçbir zaman «kalite» olamaz; mutlaka başka sebeplerin dahil olduğu nazara alınmalıdır.

Bizim temennimiz plâkçılarımızın çıkaracakları eser hususunda titiz davranmaları, kaliteden mahrum «harcıâlem» eserlere itibar etmemeleridir. Şurası muhakkak ki halkın aşağılık hislerine tercüman olan ve aşağılık zevklerine hitab eden eserleri öğünerek neşretmek, yüksek tirajlara ulaşmak marifet değildir. Biz, plâkçılarımızı yüksek zevkiselimin hassas bir ibresi olarak görmek ve millî musikimizin hayrına olan sanatsever tutumlarını alkışlamak istiyoruz.

Unutmadan ekleyelim ki kaliteli bir eserin kaliteli bir icra ile tatminkâr bir netice elde edememesi mantığın kabul edemeyeceği bir iştir.

b) Kaliteli eser seçimi kaliteli icra takib etmek mecburiyetinde olmakla beraber plâkçılarımız — maalesef — kaliteli icraya gereken önemi vermemektedirler. Hiç icra edilmediği halde «en çok yarım saat içinde» eser geçilmekte ve son şekilde kaydedilmektedir. Aşırı sürat mutlaka kalitenin aleyhine olmaktadır. Oysa ki plâkçılık; daha çok çalışma, daha çok titizlik, daha çok dikkat isteyen bir iştir.

Burada «eserin ruhuna uyan icranın tertibi» meselesine temas etmeyeceğiz. (Bilindiği gibi bu, Musiki Estetiği'nin yetkisine giren bir konu olup hatânın tamamını plâkçıda aramak haksızlık olur.)

c) Ses alma tekniğindeki bilgisizlik, imkânsızlık veya dikkatsizlik yüzünden randıman düşmektedir.

Ses alma cihazlarının hassasiyetle ayarlanmasından önce «AKUSTİK» meselesinin halli gereklidir. Kanaatimizce plâkların istenilen nefasette olmamasının başlıca sebeplerinden biri de «akustikteki bozukluk»tur. Türk malı plâkların; gerekli akustik şartları sağlandığı ve ölçülü bir eko ve stereo uygulaması başarıldığı takdirde yabancı plâkların mükemmeliyetini elde etmesinin kolaylaşacağını söyleyebiliriz.

ç) Plâk satışa çıkmadan önce ve satışa çıktık-tan sonra yeterince reklâm yapılmalıdır. Reklâm-ların plâk satışlarına yapacağı tesirin müsbet olacağı şüphesizdir. Sistemli bir reklâm verim sağlamakta gecikmeyecektir.

Yukarıda bahsedilen hususların hakkiyle yerine getirilmesi halinde plâkçı için de, millî musikimiz için de faydalı sonuçlara ulaşacağına eminiz.

Plâkçılarımız hakkındaki tavsiyelerimizi iki ana esas üzerinde toplayacağız :

1 — Polifonik Türk Musikisi eserleri konusunda plâkçılarımızı bekleyen vazifeler vardır. Gerçekten de plâkçılarımız Polifonik Türk Musikisi eserlerini plâk halinî getirmeğe ve yaymağa çalışmakla mesleki bir borçlarını ödemiş olacaklarına inanmaktadırlar.

2 — Polifonik Türk Musikisini değerli örnekleriyle yaymağa çalışmak görevleri yanında Teksesli Türk Musikisi eserlerinden satış ihtimali fazla olanlarını değil, ciddiden buna lâyık olanlarını seçerek plâk haline getirmeleri ve topluma sunmaları, plâkçılarımız için övünülecek bir tutum olarak benimsemelidir.

Heyhat! Plâk koleksiyonlarını ne çok kalitesiz plâk isgal etmiştir! Öte yanda kimbilir kaliteli kaç eser plâk haline gelmek şanslarını —bestekârların ümitleriyle birlikte— yitirmiştir!

Toplum hayatındaki direkt tesirleri aşikâr olan plâkçılarımızın olgun bir «sanat şuru»na varmalarını beklemek hakkımızdır.

MİLLİ MUSİKİMİZİ ÇEŞİTLENDİRMEK BAKIMINDAN DEVLETE DÜŞEN VAZİFELER NELERDİR VE BU VAZİFELER NASIL YERİNE GETİRİLEBİLİR?

Bu, «son ravund»dur. Bestekârlarla başladığımız ilk ravunttan itibaren sürüklediğimiz bu «maç»ın en heyecanlı ve kritik safhasına gelmiş bulunuyoruz. Ne var ki bu son ravundu galibiyetle bitirmeye zorundayız. Zira, kanaatimizce, bu ravunnda düğüm çözülmüş olacaktır.

Hemen belirtelim ki bizim anladığımız mânada Devlet, kalabalık bir ailede çeşitli sorumlulukları olan bir «baş» ve müşfik bir «baba» gibidir. Onun gerçek görevi toplumu mutlu kılmaktır. Sorumluluk duygusu yanında şefkat duygusu taşımayan bir baba tasavvur edilemez.

Şu halde toplumu kuran kişiler —ne sıfat ve mertebede olurlarsa olsunlar— Devletin sıcağın elinden tutmak ve onun gösterişsiz koruyuculuğuna sığınmak ihtiyacındadırlar. Millî musikimizin çeşitlendirilmesi bakımından fertlere ve fertlerin teşkil ettikleri topluluklara düşen vazifeler yanında, millet bütünlüğünü temsil eden Devlete düşen vazifeler asla küçümsenemez.

İlk bakışta musiki işinin hemen de münhasıran fertleri ilgilendirdiği ve Devleti doğrudan doğruya ilgilendirmediği sanılabilirse de manzara hiç de öyle değildir.

Devlet; musiki konusunda yerine göre yapıcı, yerine göre destekleyici ve yerine göre plânlayıcı durumdadır. Bunları sırasıyla açıklayalım:

I) Devletin Musiki Bakımından Yapıcılığı :

Toplumun mutluluğu için Devletin yapıcı durumda bulunması, (yâni ferdin yapmadığı veya yapamadığı şeyleri yapması) tabii bir vazifedir. Buna göre; devlet, fertlerin veya ferdi toplulukların kendi güçleriyle başaramayacakları topluma yararlı işleri başarmakla mükelleftir.

Bugün Polifonik Türk Musikisinin lüzum ve ehemmiyetinde herkes birleştiği halde bunun tatbiki ve taammümü hususunda müsbet bir netice alınmamaktadır. Çünkü; bu dâvanın, kişilerin çabalarıyla değil, ancak Devletin yapıcı müdahaleleriyle yoluna girebileceği hesaplanmaktadır.

Şu üç önemli noktayı kaydetmeden geçmeyelim:

a) Radyoda olsun, Konservatuvarlarda veya

okullarda olsun, Polifonik Türk Musikisinin uygulama alanına atılabilmesi Devlet babanın himmetine bağlıdır.

b) Vaktiyle «Sanayil Nefise Encümeni»nin Türk enstrümanlarının musiki okullarında öğretimi yasak eden kararının kaldırılabilmesi Devletin musiki siyasetini değiştirmesine bağlıdır.

c) Gerçek musiki kültür ve sanatının bütün şaşaa ile topluma mal edilebilmesi Devletin önyak olmasına bağlıdır.

Hülâsa; musikiden ilim, ahlâk ve zevk bakımlarından elde edilebilecek her türlü faydalı sonuç Devletin yapıcı tutum ve hamleleri ile kabildir.

II) Devletin Musiki Bakımından Destekleyiciliği:

Bazı işler ve teşebbüsler vardır ki Devletin —ve onu temsilen kanunun— desteği olmadıkça başarıya ulaşamaz.

Musiki bakımından başlıca Devlet destekleri şunlardır:

a — Millî musikiye yapılacak yüksek ferdi hizmetleri takdirden aslâ geri kalmamak,

b — Ferdi veya topluluk başarılarını mükâfalandırmak ve taltif etmek,

c — Daima sanatın koruyucusu olarak sanatkârı mânen teşvik etmek,

ç — Marifetin iltifata tâbi olduğunu unutmayaarak sanatkârın maddeten tatminine imkân hazırlamak.

III) Devletin Musiki Bakımından Plânlayıcılığı:

Yapıcı veya destekleyici durumdaki olmaksızın devletin sadece plânlayıcı durumda olması gereken hallerin varlığı aşikârdır. Aslında Devletin çıkardığı ve musiki hayatını ilgilendiren bütün kanun, karar ve nizamlar —çekidüzen verme amaçları dolaşısıyla— belli bir plânın ve belli bir musiki politika-sının esaslarını teşkil etmektedir.

Bugünkü Türk Musikisinin genel rotasını Devletin çizmesi ve ona yön vermesi gerektir. Bu rota ve bu yönün Türk Musikisini selâmete ulaştırıcı olduğu unutulmayarak musikinin her dalındaki fertlerin faydalı ve daha faydalı olmak, yaratıcı ve daha yaratıcı olmak yolundaki arzu ve cehdlerini, çalışma ve çabalarını müsbete ulaştırmak için plânlarda yapılmalıdır.

Dâvanın zorluğu nelerin, nasıl yapılacağından çok, dâvaya sınıksız sarılmadadır. Dâvaya sınıksız sarıldığı takdirde elbette gözüm yolları bulunmakta gecikilmeyecektir.

Bir kere daha tekrarlayalım ki millî musikimizin çeşitlenmesi bakımından dâvaya Devletin alâka ve müdahalesi şarttır. Bu alâka ve müdahale olmadan musiki dâvamızın ne köklü olarak anlaşılması, ne de köklü gözüm yollarının araştırılması mümkün bulunmamaktadır. Muhakkak ki Devletin bu dâvaya eğilmesi ferahlatıcı bir havanın esmesine ve başarıya güvenin tazelenmesine vesile olacaktır.

Böylece millî musikimizin mutlu yarınlara ulaşmasında —bestekârdan Devlete kadar— rol sahibi olanları UYARMAK ve KUTSAL GÖREV BAŞINA ÇAĞIRMAK'la sözlerimi bitiriyorum.

— SON —